

BUTLLETÍ EPIDEMIOLÒGIC DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya
Departament de Sanitat i Seguretat Social
Direcció General de Recursos Sanitaris

Volum XVII. Abril 1996
Número 4

ISSN 0211-6340

Travessera de les Corts, 131-159
08028 Barcelona
Telèfon: 227 29 00

Infeccions genitals per gonococ, clamídies i micoplasmes en els centres de prevenció i control de les malalties de transmissió sexual de Catalunya¹

En els països desenvolupats, les uretritis i cervicitis són les malalties de transmissió sexual més freqüents.

Segons si l'agent etiològic causant de la patologia és el gonococ o no, s'han dividit en uretritis i/o cervicitis gonocòcciques (les produïdes per *N. gonorrhoeae*) i en uretritis i/o cervicitis no gonocòcciques (les produïdes per *C. trachomatis*, *M. hominis* o *U. urealyticum*, com a més habituals).

Per tal de conèixer l'evolució d'aquestes patologies en els últims anys, s'han analitzat les dades dels pacients atesos en dos centres de prevenció i control de les MTS de Barcelona (centre d'MTS Les Drassanes i unitat d'MTS de l'Hospital Clínic i Provincial) que presenten alguna de les malalties següents: gonocòccia, infecció genital per clamídies i infecció genital per micoplasmes. El període estudiat ha estat de gener de 1984 a desembre de 1993 (ambdós mesos inclosos).

Les dades s'han recollit mitjançant l'emplenament d'una enquesta epidemiològica específica d'MTS i les variables estudiades han estat: l'edat (<30 o ≥30 anys), l'orientació sexual (homes homosexuals/bisexuals i pacients heterossexuals d'ambdós sexes), l'exercici de la prostitució (sí/no) i la drogoaddicció per via parenteral (sí/no).

Resultats

En aquest període, els esmentats centres d'MTS han atès 24.023 pacients, dels quals 10.556 (44 %) han presentat una d'aquestes infeccions. La mitjana d'edat d'aquests

pacients ha estat de 30±2 DE (desviació estàndard) 19 anys.

Aquests 10.556 pacients han presentat un total d'11.317 uretritis i/o cervicitis, amb una distribució segons l'agent etiològic de: 47,8 % (5.412) per *N. gonorrhoeae*, 19,6 % (2.217) per *C. trachomatis*, 14,8 % (1.674) per *U. urealyticum*, 4,6 % (526) per *M. hominis* i 13,2 % (1.488) per a les uretritis i cervicitis en els quals no s'ha trobat l'agent causal (inespecífiques).

Com pot observar-se, des de l'any 1988 i sobretot després de l'any 1990 el nombre d'uretritis i/o cervicitis ha disminuït (Taula 1).

La gonocòccia s'ha presentat en 4.307 (79,6 %) homes i 1.105 (20,4 %) dones. El 65,7 % (3.558) d'aquests pacients han estat menors de 30 anys.

704 d'aquests pacients han exercit la prostitució (13 %) i uns 109 han estat drogoaddictes per via parenteral (20 %).

La distribució segons l'orientació sexual mostra que el 73,8 % (3.994) han estat pacients heterossexuals (72,3 % homes i 27,7 % dones) i el 26,2 % (1.418) pacients homosexuals/bisexuals masculins.

L'any 1984, el 56 % dels pacients enquestats per malalties de transmissió sexual van presentar aquesta infecció, aquest percentatge ha anat disminuint durant els anys posteriors, i l'any 1993 va ser de 17 %. S'observa que aquesta patologia té una clara tendència a la disminució (69 %).

La raó home/dona durant l'any 1984 va ser de 3,8 i va augmentar fins a 9,5 durant l'any 1993, aquest increment podria

¹ Informe elaborat pel Servei de Vigilància Epidemiològica de la Direcció General de Salut Pública del Departament de Sanitat i Seguretat Social.

respondre o bé a l'aparició de més casos en els homes o bé a la disminució de casos en les dones.

Si s'analitzen els pacients amb uretritis i/o cervicitis segons les variables de l'estudi, s'observa que l'any 1984 van presentar gonocòccia el 50 % dels homes heterossexuals, el 84 % dels pacients homosexuals/bisexuals i el 46 % de les dones, mentre que l'any 1993 aquest percentatge va ser del 24 % en els pacients heterossexuals, el 70 % en els pacients homosexuals i el 3 % en les dones. És a dir, s'observa una davallada d'aquesta infecció més acusada en les dones que en els homes tant heterossexuals com homosexuals/bisexuals (Figura 1).

La infecció per clamídies s'ha diagnosticat en 1.472 persones (66,4 %) homes i 745 (33,6 %) dones. D'aquests pacients, el 63,6 % (1.411) tenien menys de 30 anys.

En les persones que exerceixen la prostitució s'ha detectat aquesta infecció en el 4,2 % (316) i en l'1,2 % (26) dels usuaris de drogues per via parenteral.

Aquesta patologia es va presentar en el 89,5 % dels heterossexuals amb uretritis i/o cervicitis (62,5 % homes i 37,5 % dones) i en el 10,5 % en els homes homosexuals/bisexuals amb uretritis.

L'evolució d'aquesta malaltia des de 1985 a 1993 ha estat cap a la disminució (del 22,3 % al 15 %).

Durant l'any 1984, la unitat d'MTS de l'Hospital Clínic no realitzava el criatge d'aquesta patologia, per la qual cosa s'ha estudiat la distribució a partir de l'any 1985. En aquest període, la raó home/dona ha estat constant, i sempre ha estat superior en els homes (1985: 2,5 i 1993: 2,3).

La disminució del percentatge en aquest període s'ha mostrat tant en els homes homosexuals/bisexuals (del 20 % al 15 %) com en les dones (del 31,5 % al 8 %), únicament en els homes heterossexuals la proporció de casos respecte al total anual d'MTS s'ha mantingut constant (al 27 %).

Aquesta tendència a la disminució de casos ha estat més suau respecte a la infecció pel gonococ (Figura 2).

La infecció genital per *Mycoplasma hominis** s'ha aïllat en 526 dones. El 37,6 % (198) d'aquestes dones exercien la prostitució i el 12,7 % (67) eren drogoadictes per via parenteral.

Aquesta infecció s'ha presentat en el 59,1 % (311) de les dones menors de 30 anys.

La tendència d'aquesta malaltia des de l'any 1988 (any en què es va establir la recerca activa de casos en aquests centres) fins a l'any 1993 ha anat a l'augment (9 % a 17 %) (Figura 3).

La infecció per *Ureaplasma urealyticum** s'ha diagnosticat en 427 (25,5 %) homes i 1.247 (74,5 %) dones.

El 32 % (536) d'aquests pacients han exercit la prostitució i el 5 % (85) han estat addictes a drogues endovenoses.

Els pacients menors de 30 anys han estat els que més casos han presentat (63 %).

La distribució segons l'orientació sexual mostra que del 97,3 % dels pacients heterossexuals, el 23,4 % eren homes i el 76,6 % dones, mentre que el 2,7 % han estat homes homosexuals/bisexuals.

La tendència d'aquesta patologia durant el període 1988 a 1993 ha anat a l'augment (30,5 % a 42 %). Fins a l'any 1988 no es va realitzar el criatge sistemàtic en aquests centres d'MTS.

La raó home/dona durant l'any 1988 va ser de 0,4 i l'any 1993 de 0,2. Sempre s'ha mantingut superior en les dones.

L'evolució d'aquesta patologia des de l'any 1988 fins al 1993 segons l'orientació sexual, mostra que els homes heterossexuals han presentat un major increment percentual (11,5 % a 21 %), mentre que els homes homosexuals/bisexuals i les dones ha estat similar ((3,5 % a 7 %) i (56 % a 60 %), respectivament) (Figura 4).

L'estudi d'aquesta sèrie de deu anys mostra que en els centres de prevenció i control de les MTS, la infecció per gonococ i la clamídia ha disminuït. Aquesta davallada s'ha mostrat en les dones i els homes heterossexuals, però no en els homes homosexuals/bisexuals. Això podria respondre al fet que molts d'aquests pacients han modificat la seva conducta sexual introduint més pràctiques orogenitals (*fellatio*), que podrien facilitar la transmissió del gonococ des de la faringe a la uretra i a l'inrevés.

Cal remarcar l'augment en els últims anys de les infeccions per *M. hominis* i *U. urealyticum*, especialment en la dona, que podria ser el resultat de la recerca activa de casos. La infecció per *U. urealyticum* ha estat més freqüent en els pacients heterossexuals que en els homosexuals/bisexuals.

* S'ha considerat infecció per *Mycoplasma hominis* i *Ureaplasma urealyticum* quan s'ha comptabilitzat $\geq 10^4$ u f.c.

Taula 1
Distribució dels agents causals d'uretritis i/o cervicitis
en el pacients atesos als centres d'MTS

Anys	<i>N. gonorrhoeae</i> (n = 5.412) (%)	<i>C. trachomatis</i> (n = 2.217) (%)	<i>M. hominis</i> (n = 526) (%)	<i>U. urealyticum</i> (n = 1.674) (%)	Inespecífiques (n = 1.488) (%)	Nombre total (11.317)
1984	56,0	8,5	—	0,5	35,0	1.930
1985	68,0	22,3	0,5	3,2	6,0	1.880
1986	56,0	28,0	0,6	2,5	13,0	1.570
1987	63,0	26,0	—	5,0	6,0	1.630
1988	28,0	23,5	9,0	30,5	9,0	1.320
1989	31,0	20,5	4,0	35,5	9,0	1.220
1990	27,0	13,0	18,0	34,0	8,0	527
1991	23,0	12,0	20,0	33,0	12,0	602
1992	17,0	11,0	21,0	44,0	8,0	391
1993	17,0	15,0	17,0	42,0	9,0	205

Figura 1
Distribució del percentatge de la gonocòccia
respecte a les uretritis i/o cervicitis (1984-1993)

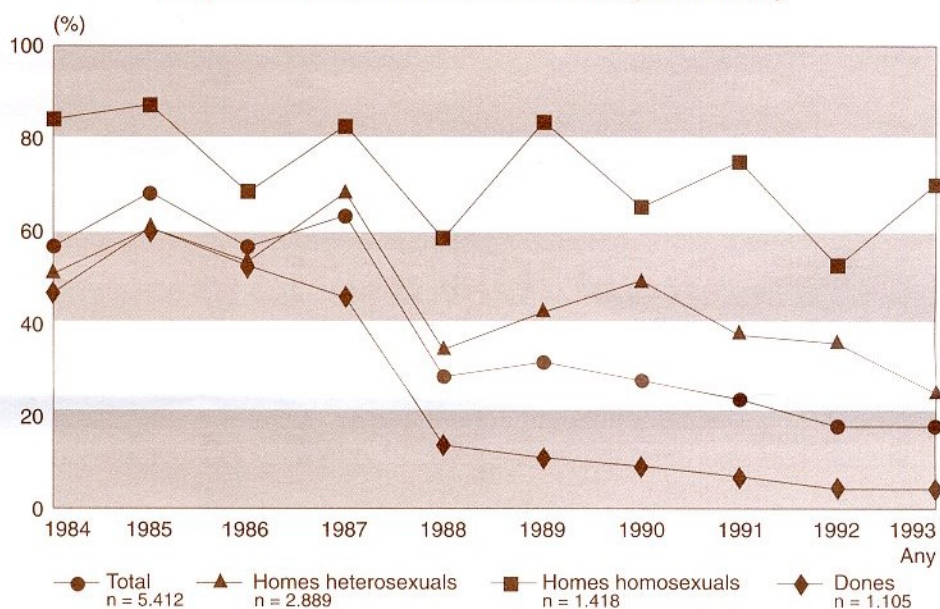

Figura 2
Distribució del percentatge de la infecció genital per clamídies
respecte a les uretritis i/o cervicitis (1985-1993)

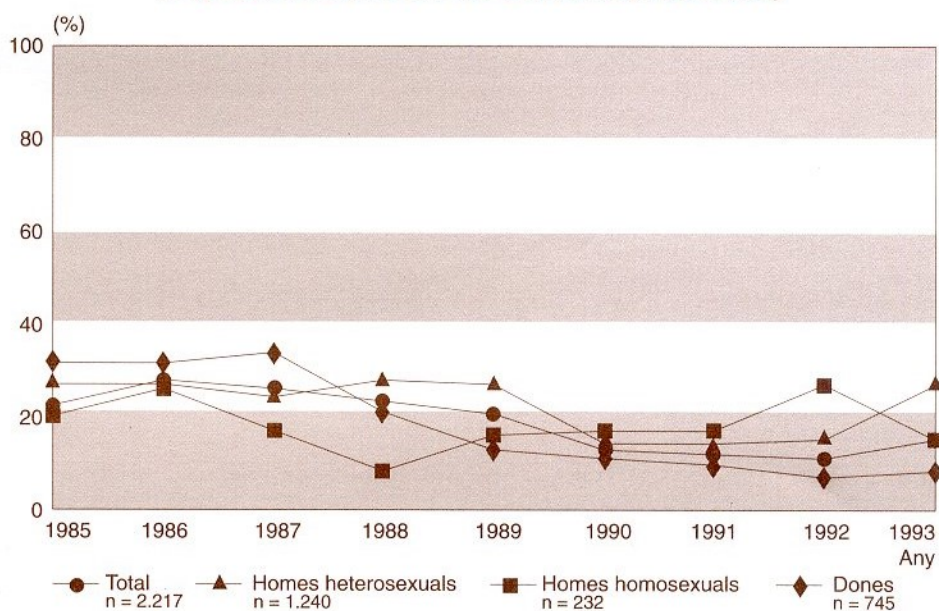

Figura 3
Distribució del percentatge de la infecció genital per *M. hominis* respecte a les uretritis i/o cervicitis (1988-1993)

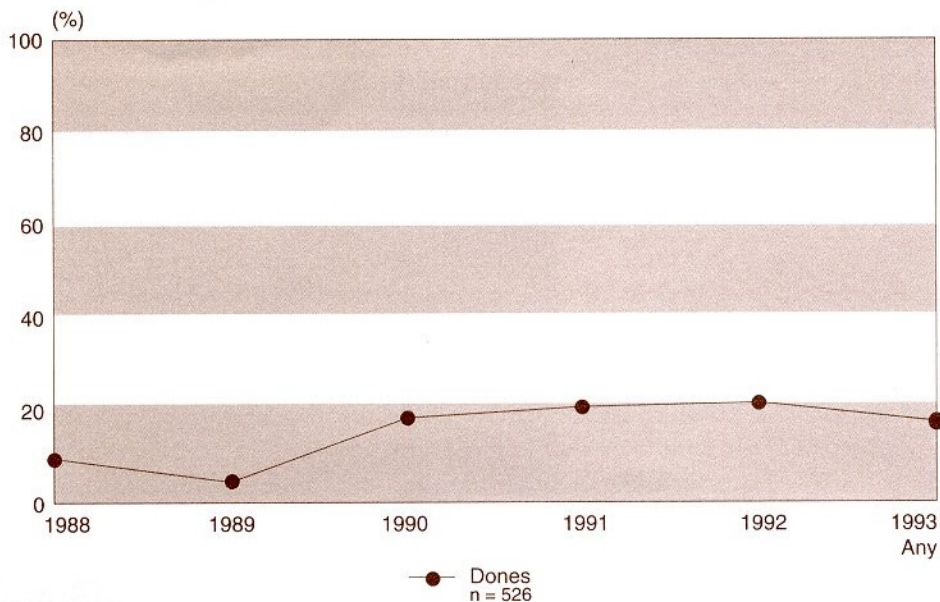

Figura 4
Distribució del percentatge de la infecció genital per *U. urealyticum* respecte a les uretritis i/o cervicitis (1988-1993)

